

שיאריהת ישראל

דברי תורה וסיפורים מרבנינו

הרה"ק רבי ישראל דוב בער מזוילעדניק וצוק"ל

יד"ל ע"י מוסדות 'שאריהת ישראל' וזוילעדניק בעיר קאראסטין אוקריינא

אור התורה

מאמר הגמ' (חולין פט.) על פסוק (תהילים נח ב) 'האמנם אלם צדק תדברון', מה אומנותו של אדם בעולם הזה, יעשה עצמו אלם, יכול אף לדברי תורה כן, ת"ל 'צדק תדברון'.

ולכאורה קשה היאך יעלה על הדעת שגם בדברי תורה יעשה עצמו אלם, הלא כמה פסוקים סותרים זה: 'ודברת במ' (דברים ו ז), 'והגית בו יומם ולילה' (יהושע א ח), וכדומה לזה, אך הפירוש הוא 'יכול אף בדברי תורה כן, היינו לומר תורה בפני העולם, 'יעשה עצמו אלם' כי יש בזה סכנה גדולה שלא יקלקל ח"ו בדיבורו, [ומעשה שנודמן הצדיק הגדול משפאלע שהיה נקרא שפאלער זיידע, עם הצדיק הגדול הר"ד הירש ליב מאליק, ואמר השפאלער לר' הירש ליב, שמעתי שמעלתו אומר תורה ברבים, והשיב לו כשאני אומר תורה על דרך היהוד באים שרפים ואופנים לשמוע הדברי תורה, והשיב השפאלער בזה הלשון: האמנם אלם צדק תדברון, מה אומנותו של אדם בעולם הזה, יעשה עצמו אלם, 'יכול' - אם יכול לומר, טוב מאד, אף לדברי תורה יעשה עצמו אלם].

תלמוד לומר 'צדק תדברון' פירוש תלמד את עצמך לומר תורה בזה האופן ש'צדק תדברון', 'תדברון' הוא מלשון המשכה [כמו 'דבר עמים תחתנו', שינחג יוביל עמים תחתנו], שתכלול את עצמו עם כל העולם והם עמך, וד"ל.

אור הפרשה

דברי תורה מרבנינו בתוספת ביאור בסוגריים מדובעות

וזהו 'ויקרא' א' זעירא, כי א' הוא יו"ד למעלה יו"ד למטה וי"ו דאמצעייתא [ראה: זוהר ח"א כו:], היינו מקור הרצון - הוא יו"ד לעילא, ורצונו - הוא בחינת יו"ד למטה, והוא"ו - הוא מחבר, הוא עצמותו יתברך בכבודו ובעצמו, שאין שייך עליו שום שם כלל, הוא המחבר שיהיה בתכלית ההשוואה, וזהו 'כי נשגב שמו לכבוד' (תהילים קמח יג), כי 'שמו' גימטריא 'רצון', הוא לברו וד"ל. ועל כן האל"ף הוא זעירא, דלית ביה שום תפיסה.

והנה 'ויקרא' הוא [תיבות] 'וי קרא', היינו כאשר היו"ד שלמטה נעלם מצד פגמי העוונות, ונעלם בחינת כל הרצון לתתאין, מצד שאין גילוי הרצון למטה, ולא נשאר כי אם היו"ו והיו"ד עילאה, ואז נקרא בשם 'וי', אמנם מצד בחינת משה [לא היה כן אלף] המשיך בנשמת ישראל גם שהיה בבחינת 'וי', להיות נמשך בבחינת 'קרא', בחינת האל"ף זעירא שהוא בחינת הכנעה ושפלות אמיתי, ואז יומשך באמת מבחינת 'למעני למעני אעשה', וד"ל.

זמני כניסת ויציאת השבת

קאראסטין	אנטוורפן	לונדון	ניו יורק	בני ברק	ירושלים	
5:45	6:23	5:43	5:40	5:23	5:08	כניסת השבת
6:54	7:24	6:50	6:50	6:23	6:21	יציאת השבת
7:43	8:04	7:11	7:11	6:58	7:01	רבינו תם

אור ההלכה

פסקי הלכה קצרים בהלכות שבת

לש (א)

איסור לישא נאמר גם בירקות או פירות מרוסקים, ולכן אין ליתן לתוכם שמן או שאר משקה, וכן אין ליתן מיוזן לתוך רסק ירקות ולערבו.

אבל אם הכינו את הסלט מערב שבת, ובשבת הוא רואה שהשמן צף מעל הירקות מותר לערב את השמן, ואין בזה משום לישא.

מותר לערב בשבת מיוזן וחומץ בסלט תפוז"א, כיון שאינם חתוכים דק דק.

אין להכין בשבת טחינה, משום שכשנותן מים לטחינה הגולמית הרי הוא עושה כעין עיסה ובלילה עבה.

אם הכין את סלט הטחינה בערב שבת מותר להוסיף מים בשבת ולערבו, כיון שהוספת המים רק מדללת את העיסה, אבל אם לא נתערב היטב בערב שבת ובא להוסיף בשבת מים ולערבו - אסור, משום שגיבול זה גורם לחלקי העיסה להידבק היטב.

מותר להכניס קורנפלקס לחלב ואין בזה משום לישא.

אסור להכין ג'לי בשבת, משום איסור לישא ואיסור נולד. כמו כן אין להכין פודינג בבליילה עבה.

פסקי ההלכות אינם אלא לעורר את לב המעיין

אור ההתקשרות

פנינים מרכיבו במעלות ההתקשרות לצדיקים

מאמר הגמ' (שבת לא.) גבי הגר שכא לשמאי הזקן ואמר למדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת, דחפו באמת הבנין, וכשבא לפני הלל אמר לו, מה דעלך סני לחברך לא תעביד, זהו כל התורה, ואידך פירושא זיל גמור. הפירוש הוא כי הגר היה צדיק, וידוע שהצדיק מוכרח ליפול ממדרגתו כדי שיוכל להעלות נשמות ישראל וכו', אך הגר הנ"ל רצה שיהיה תמיד על מדרגה אחת, שלא יפול ממדרגתו, כי ירא שלא יוכל להעלות ח"ו, וישאר הוא בעצמו שם ח"ו.

וזהו שאמר הגר להלל הזקן 'למדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחד', פירוש על מדרגה אחת, שלא אצטרך ליפול ממדרגתי עבור ישראל, אמר לו הלל הזקן 'מה דעלך סני לחברך לא תעביד', פירוש למשל אם היית אתה מפשרטי בני אדם, בודאי היית רוצה שהצדיק ישפיל את עצמו עבורך לעשות לך טובה, בגלל כן גם אתה מוכרח לזה, וה' יהיה בעזרך שלא יזיק לך זה ח"ו. וגם תעשה להם טובה, 'ואידך פירושא', פירוש הסט"א שרוצה לעשות פירוש והכרל ח"ו, 'זיל גמור' אותם, פירוש, תשתדל להכריתם ולכלותם, וד"ל.

יומא דהילולא

ט' אדר ב' - הרה"ק ר' שמואל שמעלקא מסעליש ב"ר יוסף (צרור החיים) זצ"ל
הרה"ק ר' ישראל יעקב מחוסט בהרה"ק ר' מרדכי מנדבורנא זצ"ל
הרה"ק ר' נפתלי חיים בהרה"ק ר' מרדכי יהודה מדז'יקוב-וויוניץ זצ"ל

י' אדר ב' - הרה"ק ר' יוסף יואל מסטעפין ב"ר יעקב אהרן (תלמיד הבעש"ט) זצ"ל

י"א אדר ב' - הגה"ק ר' חיים יוסף דוד אזולאי ב"ר רפאל יצחק זרחיה (החיד"א) זצ"ל
הרה"ק ר' אברהם מסוכטשוב בהרה"ק ר' זאב נחום מביאלא (אבני נזר-אגלי טל) זצ"ל
הגאון ר' יוסף ראזין ב"ר פישל (צפנת פענח) זצ"ל

י"ב אדר ב' - הרה"ק ר' שלמה מסאסוב ב"ר חנוך העניך דוב מאלעסק זצ"ל
הרה"ק ר' נפתלי צבי בהרה"ק ר' שלמה מבאבוב זצ"ל

י"ג אדר ב' - רבינו יהודה החסיד ב"ר שמואל בעל "ספר חסידים" זצ"ל

י"ד אדר ב' - הרה"ק ר' שלום יוסף משפיקוב בהרה"ק ר' דוד מבאהוש זצ"ל

ט"ו אדר ב' - הגה"ק ר' צבי הירש קאידנאווער "קב הישר" זצ"ל
הרה"ק ר' יוסף מפייטסבורג בהרה"ק ר' ישכר בער מסאטמר זצ"ל

אור הצדיקים

א מעשה פאר מלכה מלכה

לקראת הרבי ר' שמעלקא, ושאל לו: האם כבודכם ישובת אצלנו לשבת קודש. ענה לו הרבי ר' שמעלקא: בוודאי אשובת כאן. הרבי ר' שמעלקא עשה עצמו כאילו גם הוא מכין עצמו לשבת, והראה גם לכל העם שגם הם יעשו כן. וציוו לכל הקהל שיבואו לביהמ"ד להתפלל קבלת שבת ומעריב כפי שנהוג בערבי שבתות.

הרב מיאנוב התפלל לפני העמוד והצבור התפללו בלחש תפלת מעריב של חול. אחר התפלה ציווה הרבי ר' שמעלקא שלכבוד הרב יבוא כל הציבור לבית הרב. בשעת הסעודה, באמצע הסעודה כשכבר נאספו כל אנשי העיר, אמר הרבי ר' שמעלקא להרב מיאנוב: הרי אתם מחוייבים בסעודת הודאה, שהרי נס גדול עשה השי"ת אתכם, שתעיתם ביער למשך כמה שבועות וב"ה ניצלתם, אכלו רעים שתו ושכרו דודים לכבוד השמחה הגדולה. וציווה להעמיד משקה על השולחן, וכיבד להרב מיאנוב לשתות כוס אחר כוס. וציווה גם להביא משקה המשכר ביותר, והשקה להרב מיאנוב הרבה מאותו היין עד שמרוב שכרותו נפלה עליו תרדמה גדולה.

מכיון שראה הרבי ר' שמעלקא שהשינה גברה עליו, ציווה להיזהר בזהירות גדולה שלא יקיץ. והביאו לו כר וכסת, והרבי ר' שמעלקא נשאר שם לשמור עליו שלא יעשו שום קול ולא יקיצו אותו, והיות שהיין היה מהמינים המשכרים ביותר עשו בו פעולה יתירה שהיה ישן כך מעת לעת שלם עד לליל המחרת שהיה באמת ליל שבת קודש, ואז באו אנשי העיר עוד פעם באמצע סעודת שבת בבית הרב, והרבי ר' שמעלקא אמר תורה. ובסוף הסעודה אמר הרבי ר' שמעלקא: יאנובער רב צריכים להקיץ, שכבר סיימנו הסעודה וצריכים לברך ברכת המזון. הרב הקיץ משינתו ואמר: אוי, הרי נדמה לי שישנתי זמן רב. אמר לו הרבי ר' שמעלקא: יא, יא, איר זענט גוט געשלאפן [-אכן, אתם ישנתם היטב]. וציווה רבי שמעלקא שהדבר ישאר בסוד, שלא ירגיש הרב שישן למעת לעת שלם, ומני אז הוחזר עטרת השבת ליושנה, ושוב לא נחלק הרב בחשבון הימים, ונדמה לו שהוא כיום אתמול, ושמח שהקהל השלימו עמו וקבלו את דעתו ותיקנו את הלוח על פי חשבונו והכל על מקומו בא בשלום.

והיה אוכל מהפירות שגדלו ביער, עד שהגיע לאיזה עיר ומשם חזר אל ביתו.

אולם לצער כולם הבחינו וראו שטלטולי הדרך השאירו על הרב רושם כבד, עד שטעה בחשבון הימים, וביום חמישי בשבוע טעה וסבר שהוא כבר למחרת יום ששי ערב שבת קודש. ותמה הרב, מדוע אין עוסקים בהכנות לשבת. וכשענו לו שהיום יום חמישי, גער בהם שאינם אלא טועים, כי לפי חשבוננו היום יום ששי בשבת. והיה הרב הלז אדם גדול בתורה, ובתכונת נפשו היה עומד כחומה בצורה בדרישותיו והנהגותיו, וגם בזה עמד על דעתו בכל תוקף שיום שבת קודש ממשמש ובא. והכין עצמו לקראת שבת המלכה והלך לבית המדרש להתפלל קבלת שבת כנהוג.

**הרב הקיץ משינתו ואמר
נדמה לי שישנתי זמן רב.
אמר לו הרבי ר' שמעלקא
אכן, ישנתם היטב...**

אנשי קהילתו נבהלו מאד והשתדלו להסביר לו כי בתקופה אשר טעה במדבר נתחלפו לו הימים וטעה בחשבון ימי השבוע, אך הרב התנגד לקבל את הדברים. גם כאשר הביאו אליו רבנים וגדולי תורה שישפיעו עליו וידברו על לבו, השיב פניהם ריקם, והוא באחת ומי ישיבנו, שהמה טועים בחשבונם, ואילו שיטתו היא האמיתית והנכונה.

השמועה הגיעה עד להרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א וגרם לו צער רב, איך שרב חשוב שומר את השבת ביום שלפניו, ואף גם זאת שהוא ללעג ולקלס בעיני הבריות. קם הרבי ר' שמעלקא ונסע אל העיר יאנוב בכדי לסייעם בדרך חכמה.

הרבי ר' שמעלקא הגיע לעיר יאנוב ביום ה' בשבוע, שעל פי חשבון הרב היה זה יום ערב שבת. הרב דמתא שמח מאד

סיפר הרה"ק רבי נפתלי צבי מבאבוב זיע"א בשם הרה"ק מהר"ש מבאבוב זיע"א: במדינת פולין היתה עיר קטנה ושמה יאנוב. הרב אב"ד דשם היה אדם גדול, תלמיד חכם וירא שמים, ושידך את בנו הגדול בעיר רחוקה. כשקרב זמן הנישואין נסע הרב עם בנו החתן למקום מגורי הכלה, וגם נסעו אתם כמה עגלות עם השושבינין וידידים להשתתף בשמחת החתונה. כשהגיע זמן מנחה עמדו כל העגלות להתפלל באמצע היער, והרב התרחק קצת מהמלוים להכין את עצמו לתפלת מנחה, אולם כשרצה לחזור לעגלות טעה בדרך ונכנס יותר ויותר לתוך עובי היער עד שסגר עליו היער. החתן והשושבינין עמדו והמתינו להרב, וכשראו שאינו חוזר התפללו מנחה לפני שקיעת החמה והתחילו לחפש אחריו.

בינתיים חלפו ועברו עוד כמה עגלות מאנשים שהיו נוסעים לחתונה, וכששמעו שהרב נאבד מהם אמרו שראו גביר אחד מהעיר שנסע לחתונה וכנראה שראה את הרב תועה ביער ולקחו עמו על העגלה.

כיון ששמעו איזה פתח שהרב כבר נסע לחתונה עם הגביר, התנוצצה בהם רוח של תקוה ונסעו הלאה לחתונה. כשהגיעו למקום החתונה ראו שם את הגביר, אולם הלה לא ידע מאומה אודות מקום המצאו של הרב. הקהל נחרדו על שלום רבם, אולם נמנו וגמרו שאין לעכב את החתונה, וערכו את סדר הנישואין בלי נוכחותו של הרב אבי החתן. אחרי ככלות הכל חזרו כולם אל ביתם, ובדרכם נסעו שוב על יד היער וחפשו בכל מיני חיפוש ולא מצאו את הרב, וחשבו שאולי חזר הרב אל ביתו אחר שתעה בדרכו. אך כשבאו לביתו לא מצאוהו גם שם. תיכף שלחו שלוחים לכל הגלילות לחפשו, אולם נכזבה תוחלתם ואין קול ואין עונה.

לאחר כמה שבועות חזר הרב לעירו וכמובן הייתה השמחה עד אין לשער, שעודנו חי והוא בבריאות שלמה. וסיפר הרב, שכשהלך להכין עצמו לתפלת מנחה התרחק ביותר מהעגלה, וכשרצה לחזור לא מצא את העגלות ותעה ביער ולא מצא שום מוצא בדרך, וכך חלפו עליו כמה שבועות

אור הישועות

סיפורי ישועות ומופתיים מרכינו

✽ 'דער וואס וועט נאר אנכאפן מיין קלאמקע וועט געהאלפן ווערן' ✽

[מי שרק יגע בידית דלתי יושע]

להלן כמה סיפורים שסיפר הרה"ח ר' אריה דוב איידעלמאן ז"ל

בביהכנ"ס ללמוד בהתמדה ללא מפריע. עבר זמן מה, ואנשי העיר הבחינו ביהודי שלומד יומם ולילה, והתחילו לכבדו ולשאלו בעניני הוראה, ואף החלו לפסוק להם בדיני חושן משפט. מזמן לזמן החלו להופיע אצלו עוד ועוד אנשים שיפסוק להם דין תורה. עד שהדבר היה תמוה בעיניו ושאלם: מי שלח אתכם אליי? לתדהמתו ענו לו: הרבי מוויעדניק שלח אותנו אליכם.

כששמע זאת קם ונסע אל רבינו, ושאלו מה זה ועל מה זה. למה הרבי שולח אלי אנשים לדין תורה, הרי אני מתחבא מהשלטונות, ואם כן למה הרבי מפרסם היכן אני נמצא. ענה לו רבינו: זו הסיבה ששלחתי אותם אליך, שתדע שהגזירה התבטלה, ואתה יכול לחזור לביתך לחיים ולשלום.

●●●●

פעם באו לוויילעדניק כמה אברכים חסידיים, וכשערך רבינו זי"ע את שולחנו הטהור נעמדו הם אחורי כסאו, וחשבו בעצמם שכעת יראו אם הרבי הוא באמת קדוש וטהור. רבינו זי"ע הרגיש את מחשבותיהם, ואמר "כל המהרהר אחר רבו - כמהרהר אחר השכינה". כמוכן שהאברכים הנ"ל נוכחו לראות שרבינו הרגיש את מחשבותיהם, אבל שוב חשבו בליבם: הרי יש לנו רבי אחר.

רבינו הרגיש שוב במחשבותיהם ואמר "כל המהרהר אחרי רבו" - שיש לו רבי אחר, ושצדיק זה אינו הרבי שלו - "כמהרהר אחר השכינה". אח"כ חשבו בלבם שהיות שהוא אומר לעיני כל עם ועדה את כל מחשבותיהם צריך להניחו על השולחן ולתת לו מכות, שוב הרגיש רבינו במחשבותיהם, ואמר "כל המרהר

אחר רבו - שצריך לשים את הרבי על השולחן ולהכותו - "כמהרהר אחר השכינה".

לשוחט בעיר ווילעדניק היה בן שהתרועע עם בן השכנים הנכרי שגר בסמיכות אליו. יום אחד, בעודם משחקים בבית הנכרי, הציע בן השוחט שישחקו כמעשה אביו, הוא יהיה בתפקיד השוחט והילד הנכרי יהיה בתפקיד הבהמה. הילד הלך לבית אביו והביא את הסכין, חזר לבית שכנו הנכרי ושחט את בן הנכרי...

בדיוק בזמן זה לא היו ההורים של הגוי בבית אלא עבדו בשדה, ולא ידעו מאומה ממה שהתחולל בביתם. הדבר נודע לשוחט, וראה לאיזו צרה צרורה נקלע. מיד רץ לבית רבינו זי"ע וסיפר לו מה שאירע.

רבינו פנה לחלון ביתו, וביקש מהשוחט שיראה לו היכן בית הנכרי, השוחט הצביע על הבית, והצדיק הביט לכיוון הבית, ולפתע פרצה שריפה גדולה בבית הנכרי. כשההורים חזרו הביתה מצאו בית חרוך, וספקו כפם בייאוש ובבכיות למראה ביתם השרוף ובנם ש'נשרף שם'...

●●●●

בעיירה ביחאו שברוסיה כיהן פאר הרב הגאון המפורסם רבי דוד לוריא זצ"ל, אבל לדאבון כל לב, בנו ירד מדרך ישראל סבא, ולא עוד אלא שהיה 'מוסר' ומלשין את אחיו היהודיים לשלטונות. המצב הורע והתדרדר, עד שיהודי המקום כבר לא יכול לסבול זאת, ובאו להתייעץ עם אביו כדת מה לעשות. ענה להם אביו: עשו כמו שכתוב בשו"ע... תפסו אותו כמה בחורים חסונים והכניסוהו לשק, קשרו את השק והשליכוהו לנהר.

לממשלה נודע מהדבר אשר עשו. ובחקירתם התברר להם שאביו של המוסר - רב העיירה בעצמו אמר להם לעשות זאת. כשנודע לר' דוד שהשלטונות מחפשים אחריו, לקח את הטלית ותפילין ומעט כסף וברח מהעיר. הוא ר' דוד הגיע לעיר אחרת שלא הכירו אותו, והתיישב

מי שיש באמתחתו דברי תורה, סיפורים או עובדות מרכינו הק', נשמח אם ישלחם אלינו y0527173945@gmail.com